
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA)

Seotud lingid

[Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koduleht \(inglise keeles\)](#)

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ([European Securities Markets Authority](#), ESMA) alustas tegevust jaanuaris 2011.

- [Struktuur](#)
- [Juhtimine](#)

Väärtpaberiturujärelevalve asutuse ülesanded

- Aidata kaasa ühtsete regulatiivsete ja järelevalveliste standardite ja -tavade väljatöötamisele, koostades suuniseid, soovitusi ning regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõusid.
- Esitada arvamusi Euroopa Liidu institutsioonidele.
- Aidata kaasa Euroopa Liidu õigusaktide ühetaolisele kohaldamisele, edendada ühtset järelevalvekultuuri, tagada õigusaktide ühetaoline, tõhus ja tulemuslik kohaldamine, vältida õigusnormide erinevuste ärakasutamist (regulatiivset arbitraaži), vahendada ja lahendada pädevate asutuste vahelisi erimeelsusi, tagada finantsturu osaliste tulemuslik ja järjepidev järelevalve, tagada järelevalvekolleegiumide ühtne toimimine ka eriolukordades.
- Edendada ja lihtsustada ülesannete ja kohustuste delegeerimist pädevate asutuste vahel.
- Teha tihedat koostööd Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga, esitades nõukogule tema ülesannete täitmiseks vajalikku teavet ja tagades, et Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu hoiatusi ja soovitusi täidetaks nõuetekohaselt.
- Koostada pädevate asutuste kohta vastastikuseid eksperthinnanguid, väljastada suuniseid ja soovitusi ning kehtestada parimaid tavasid.
- Jälgida ja hinnata turusuundumusi oma pädevusvaldkonnas.
- Koostada turgude majandusanalüüse.
- Tugevdada investorite kaitset.
- Aidata kaasa järelevalvekolleegiumide ühtsele ja järjepidevale tegevusele, süsteemsete riskide jälgimisele, hindamisele ja mõõtmisele, saneerimis- ja likvideerimiskavade väljatöötamisele ja koordineerimisele, kõrgetasemelise investorite kaitse tagamisele kogu Euroopa Liidus, meetodite väljatöötamisele raskustesse sattunud finantsturu osalistega seotud probleemide lahendamiseks, hinnangu andmisel sellele, milline on vajadus finantsinstrumentide järele.
- Võtta nõuetekohaselt üle kõik Euroopa Väärtpaberituru Järelevalve Komitee senised ja pooleliolevad ülesanded.

Oma ülesannete täitmiseks on Euroopa Väärtpaberituru järelevalvel ette nähtud volitused:

-
- töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud;
  - töötada välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud;
  - anda välja suuniseid ja soovitusi;
  - võtta vastu pädevatele asutustele kohaldatavad üksikotsused;
  - võtta Euroopa Liidu õiguse vahetu kohaldamise alusel vastu finantsasutustele kohaldatavad üksikotsused;
  - esitada arvamusi Euroopa Parlamendile, Nõukogule või Komisjonile;
  - koguda vajalikku teavet finantsturu osaliste kohta;
  - töötada välja ühtne metoodika konkreetsete finantstoodete omaduste ja müügiprotsessi mõju hindamiseks finantsasutuste finantsseisundi ja tarbijakaitselistest aspektidest lähtuvalt;
  - luua registreeritud finantsturu osaliste keskandmebaas.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tarbijakaitse ja finantstegevusega seotud ülesanded

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab endale juhtrolli tarbijatele suunatud finantstoodete ja -teenuste läbipaistvuse, lihtsuse ja selguse edendamisel Euroopa Liidu siseturul, sealhulgas:

- kogub ja analüüsib teavet tarbimissuundumuste kohta ja koostab selle põhjal aruandeid;
- vaatab läbi ja kooskõlastab pädevate asutuste algatusi finantsteadmiste ja -hariduse vallas;
- töötab välja finantsvaldkonna koolitusstandardeid;
- aitab välja töötada ühtseid avalikustamisreegleid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve:

- jälgib uusi ja olemasolevaid finantsteenuste liike ning võib võtta vastu suuniseid ja soovitusi turgude tugevdamiseks ja turvalisemaks muutmiseks ning reguleerimistavade ühtlustamiseks;
- võib teha hoiatusi, kui mõni finantstegevus ohustab tõsiselt järelevalvelisi eesmärke;
- moodustab finantsalase uuendustegevuse komitee, mis koondab kõiki riiklikke järelevalveasutusi. Komitee eesmärk on tagada uute või uuenduslike finantsteenuste reguleerimise ja järelevalve kooskõlastatud käsitlus ning nõustada Euroopa pangandusjärelevalvet teabe edastamisel Euroopa Parlamendile, Nõukogule ja Komisjonile;
- võib ajutiselt keelata või piirata tegevusi, mis ohustavad finantsturgude korrapärasest toimimist ja terviklikkust või kogu finantssüsteemi või selle mõne osa stabiilsust Euroopa Liidus. Vajaduse korral võib järelevalve ajutiselt keelata või piirata mingeid finantstegevusi ka eriolukorra ajal;
- võib hinnata ka finantstegevuste keelustamise või piiramise vajadust. Sellise vajaduse ilmnemisel teavitadab ta sellest Euroopa Komisjoni, et hõlbustada piirangute seadmist.

Struktuur

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koosseisu kuuluvad:

- järelevalvenõukogu
- juhatus
- eesistuja
- tegevdirektor
- apellatsiooninõukogu.

Järelevalvenõukogu (Board of Supervisors) hääleõigusega liikmeteks on liikmesriikides finantsturu osaliste järelevalve eest vastutava asutuse juht, kes peab osalema järelevalvenõukogu kohtumistel isiklikult vähemalt kaks korda aastas. Iga liikmesriigi finantseerimisasutuste järelevalve eest vastutav asutus peab nimetama oma asutusest kõrgetasemelise asendusliikme, kes asendab asutuse juhti, kui viimane ei saa järelevalvenõukogu kohtumisel osaleda.

Järelevalvenõukogu hääleõiguseta liikmed on:

- Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve asutuse eesistuja;
- Euroopa Komisjoni esindaja;
- Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRB) esindaja;
- üks esindaja kummastki ülejäänud kahest Euroopa järelevalveasutusest.

Järelevalvenõukogu määrab oma eesistuja. Järelevalvenõukogu annab juhiseid Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tegevuseks, teeb otsuseid, võtab vastu arvamusi ja soovitusi ning annab nõu.

Lisaks on järelevalvenõukogu ülesanded:

- võtta vastu Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve järgmise aasta ja mitmeaastane tööprogramm;
- võtta juhatuse ettepaneku põhjal vastu asutuse tegevust käsitlev aastaaruanne;
- võtta vastu asutuse eelarve;
- võtta vastu ja avalikustada oma kodukord, milles sätestatakse üksikasjalikult hääletamiskord, sealhulgas vajaduse korral ka kvoorumiga seotud reeglid.

Juhatusse (Management Board) kuuluvad eesistuja ja kuus järelevalvenõukogu liiget, kelle on valinud endi seast järelevalvenõukogu hääleõigusega liikmed. Kõigil juhatuse liikmetel peale eesistuja on asendusliige, kes asendab juhatuse liiget, kui viimasel ei ole võimalik koosolekul osaleda. Tegevdirektor ja Euroopa Komisjoni esindaja osalevad juhatuse koosolekutel hääleõiguseta. Erandina on komisjoni esindajal õigus hääletada asutuse eelarvet puudutavates küsimustes.

Juhatus ülesanne on tagada, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve täidab oma kohustusi ja ülesandeid, sealhulgas:

- esitada järelevalvenõukogule vastuvõtmiseks iga-aastane ja mitmeaastane tööprogramm;
- võtta vastu asutuse personalipoliitika kava ja personalieeskirjad;
- võtta vastu erisätteid, mis käsitlevad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve dokumentidele juurdepääsu õigust;
- teha aruande kavandi alusel ettepanek asutuse tegevust ja selle eesistuja ülesandeid kajastava aastaaruande kohta;
- võtta vastu ja avalikustada oma kodukord;
- nimetada ja vabastada ametist apellatsiooninõukogu liikmed.

Euroopa Väärtpaberituru järelevalvet esindab eesistuja. **Eesistuja** (Chairman) on täiskohaga sõltumatu spetsialist, kelle nimetab ametisse järelevalvenõukogu pärast avalikku valikumenetlust. Pärast järelevalvenõukogu valitud kandidaadi ärakuulamist võib Euroopa Parlament esitada valitud isiku nimetamise kohta vastuväiteid. Lisaks eesistujale valib järelevalvenõukogu oma liikmete seast asendusliikme, kes täidab eesistuja kohustusi tema puudumise korral.

---

1. veebruaril 2011 andis Euroopa Parlament nõusoleku kinnitada väärtpaberituru järelevalve eesistujaks Steven Maijoor. Eesistuja kinnitati ametisse viieks aastaks.

Eesistuja ülesanded on:

- vastutada järelevalvenõukogu töö ettevalmistamise eest;
- juhatada järelevalvenõukogu ja juhatuse koosolekuid.

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad igal ajal kutsuda eesistuja või tema asendusliikme tegema avaldusi ja vastama parlamendi liikmete kõikidele küsimustele.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet juhib tegevdirektor. **Tegevdirektor** (Executive Director) on täiskohaga sõltumatu spetsialist, kelle nimetab ametisse järelevalvenõukogu pärast avalikku valikumenetlust ja Euroopa Parlamendi heakskiitu.

Tegevdirektori ülesanded on:

- vastutada Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve asutuse juhtimise eest;
- valmistada ette juhatuse tööd;
- võtta vastu sise-eeskirjad ja avaldada teatised, et tagada asutuse toimimine;
- koostada asutuse järgmise aasta ja mitmeaastane tööprogramm;
- vastutada asutuse iga-aastase tööprogrammi rakendamise eest;
- koostada asutuse esialgne eelarveprojekt, käsutada eelarvevahendite kasutamist ja täita eelarvet;
- koostada igal aastal aruande kavand, mille ühes jaos käsitletakse asutuse õiguslikku ja järelevalvealast tegevust ning teises jaos finants- ja haldusküsimusi;
- kasutada talle töötajate suhtes antud volitusi ja lahendada personaliküsimusi.

Apellatsiooninõukogu (Board of Appeal) on Euroopa järelevalveasutuste ühine organ, mis koosneb kuuest liikmest ja kuuest asendusliikmest, kes on otsuste tegemisel sõltumatud ja kohustuvad tegutsema sõltumatult avalikes huvides.

Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve asutuse juhatusel on pärast järelevalvenõukoguga konsulteerimist õigus nimetada Euroopa Komisjoni esitatud nimekirja alusel ametisse appellatsiooninõukogu kaks liiget ja kaks asendusliiget.

Iga isik võib esitada appellatsiooninõukogule kaebusi Euroopa järelevalveasutuste otsuste peale, mis on talle saadetud. Samuti otsuste peale, mis on vormiliselt saadetud teisele isikule, kuid puudutavad teda siiski otsusena otseselt ja isiklikult.

Apellatsiooninõukogu otsuse peale võib esitada hagi [Euroopa Kohtule](#).

Juhtimine

Väärtpaberiturujärelevalve kõrgeim otsustusorgan on järelevalvenõukogu, kuhu kuuluvad kõigi Euroopa Liidu riikide väärtpaberituru järelevalve eest vastutavate asutuste juhid. Järelevalvenõukogu töös osaleb hääleõiguseta Euroopa Komisjoni esindaja ning Norra ja Šveitsi järelevalveasutuse esindajad.

Järelevalveasutuse juhatuse koosneb eesistujast ja järelevalvenõukogu poolt nimetatud kuuest liikmest. Hääleõiguseta osalevad juhatuse koosolekul tegevdirektor ja Euroopa Komisjoni esindaja.

Eesistuja on täiskohaga töötav sõltumatu spetsialist, kes vastutab järelevalvenõukogu töö ettevalmistamise eest ning juhatab järelevalvenõukogu ja juhatuse koosolekuid. Järelevalvenõukogu nimetab eesistuja ametisse avalikul konkursi kaudu, kusjuures Euroopa Parlament võib vajaduse korral esitada ametikohta täitva isiku suhtes vastuväiteid.

Tegevdirektor on täiskohaga sõltumatu spetsialist, kes vastutab järelevalveasutuse juhtimise eest ja valmistab ette juhatuse tööd. Järelevalvenõukogu nimetab eesistuja ametisse avalikukonkursi kaudu, ametissenimetamiseks on vaja Euroopa Parlamendi heakskiitu.

Viimati muudetud 31.05.2018 [Teavita mind, kui sisu muutub](#)